

ORATIO
DE LOTHARI
SAXONE,

RECITATA A CLA-
RISIMO VIRO IOHANNE
SCHNEIDEVVEIN I. V. DO-
ctore, & Professore in Academia
Vuitebergensi, cum insignia Doctora-
tus in vtroq; Iure conferret doctrina &
virtute præstanti viro VICTORI
OTTINGEN Reualiensi, Die
3. Februarij, Anno Domi-
ni 1561.

VVITEBERGÆ
EX OFFICINA HÆREDVM
GEORGII RHAVV,
M. D. LXI.

(x 7997893)

I, vt homines oderunt
leges, cupiuntq; dele-
tas, ita mox omnis ea-
rum doctrina è scholis
eijcienda, & autoritas
tollenda esset è genere
humano, iam dudum euerso toto ordine
politico, extinctis iudicijs, disciplina,
studijs virtutum & honestarum arti-
um, dissipata totius generis humani so-
cietate, pro humanitate & iusticia re-
gnaret plusquam Scythica barbaries,
beluina feritate, atq; immanitate Cy-
clopica armata. Omnino agreste atq;
efferum vulgus, & naturæ nondum ci-
curatæ magno ardent legum ac discipli-
næ odio tanquam duri carceris, quod à
naturæ prauitate ortum, magis confir-
matur à Diabolo & mala consuetudi-
ne: acuitur verò & efferatur, cum ser-
monibus eorum, qui Legibus & Ma-
gistratu

gistratui conuiciantur atq; obtrectant,
tum exemplis conculcantium petulan-
ter disciplinam.

Sunt autem tria præcipuè homi-
num genera legibus infensa. Vnum Cy-
clopicum eorum, qui, vt apud Plato-
nem Hippias, legem accusant tanquam
Tyrannum, à cuius præscripto discedere
non liceat. Nec scripto iure opus esse,
& huius interpretatione, quæ doctrina
Iurisconsultorum exponitur: Sed tum
in vita ac moribus hominum formandis
ac regendis, tum in rebus administran-
dis ac iudicandis, sequendam esse natu-
ram ducem, & arbitrium vniuscuiusq;
contendunt, cui tantum tribuunt ac
confidunt, vt non vereantur id autori-
tati legum anteferre, scilicet huius præ-
textu anhelantes ad illam ipsam tyran-
nidem, quam in leges falso conferunt.
Nam legum autoritate cæcis ipsorum
affectibus

nt,
an-
mi-
y-
to-
im
re
e,
na
m
lis
na
u-
q-
ic
i-
e-
n-
t.
n
s

affectibus vincula iniici, metasq; cir-
cumdari potentiae aut licentiae, quam
appetunt, ferunt grauissimè.

Alterum hypocriticum est eorum,
qui similem tyrannidem religionis titulo
quæerunt. Nam dum leges Romanas
tanquam à Repub. Christiana alienas
eleuant, & explodi volunt atq; exter-
minari ab eo cœtu, in quo est Ecclesia
Dei, hoc moliuntur, vt abolitis legibus
& horum interpretibus submotis, ipsi
in eorum vestigia succedentes, vel tan-
quam interpretes Mosaicarum legum,
vel vt iudices ἀνωπύθουνοι soli dominantur
in aulis Principum & Rebuspublicis,
& suo arbitrio gubernent vniuersa.

Tertium est promiscuum vulgus,
quod vt natura ferum atq; indomitum
est, ita nec disciplinae iugum, nec legum
frenes libenter admittit, & in gyrum
duci, ac concludi repagulis effrenes im-

petus animorum ægrè patitur, cui, ut
præsens imperium omne graue est, sicut
apud Thucydidem dicitur: ita & quæ-
rit & cupidissimè amplectitur Anar-
chiam omnem, quæ quauis est Tyranni-
de grauior ac perniciosior, & ad occas-
siones quascunq; velut effractis repagu-
lis, erumpit extra metas, ferturq; ac-
ruit, quo cæco incitatur impetu.

Contra talium hominum iudicia
& furores muniant sese iuniores consi-
deratis legum fontibus, & pensitata to-
tius ordinis politici dignitate, & mag-
na cura se assuefaciant ad amorem &
reuerentiam legum: Furores autem eo-
rum execrentur, qui eam sapientiam,
quæ in libris Iurisconsultorum contine-
tur, oderunt & contemnuunt. Non sunt
leges tyrannica vincula, humana vel
astutia fabrefacta, vel autoritate sanc-
ta, ut cupiditatibus potentum adulen-
tur,

ut
ut
ae
ur
ni
as
uo
ac
ia
ia
na
ra
T
a
a
l
a
y

tur, & horum arment ac stabiliant ty-
rannidem contra imbecilliores. Et sce-
lerata est vox, quam his versibus ex-
pressit Politianus:

Inuentum Attæi dicuntur iura Draconis,
Vera nimis fama est, nil nisi uirus habent.

Neq; imperia, aut de fortuito ac te-
merario concursu hominum extiterunt,
aut sola vel sapientia vel violentia hu-
mana constituta sunt ac sustinentur, aut
cùm ruunt, casu intereunt: sed legum
fontes Deus ipse generi humano mon-
strauit, cum suæ lucis & sapientiæ ra-
dios in mentes nostras transfudit. Hi
radij de duabus rebus nos docent.

Primum, quòd sit Deus mens
æterna, intelligens, sapiens, gradus res-
rum ac personarum distinguens ac di-
stribuens ordine ad consociationem ne-
cessario, sanciens discrimina actionum,
secernens bona à malis, iustus, benefi-

A 4   cus,

cus, verax, castus, qui detestatur horribiliter omnem ordinis sui confusio-
nem, & in facinorosis, ordinis pertur-
bationem pœnis atrocissimis severissi-
mè vindicat.

Secundò hos ipsos radios diuinæ
sapientiæ idcirco insitos esse mentibus
nostris, vt archetypi imaginem expri-
mant, in qua Deum contemplemur, &
vt bona quæ in eo summa sunt, agnosca-
mus atq; æstimemus ex ijs, quæ nobis
impertiuit, intelligentia dydicante
vera à falsis, bona à malis, honesta à
turpibus, libertate voluntatis, noticia
ordinis & numerorum. Deinde vt sint
norma, ad quam dirigamus, modere-
mur atq; accomodemus actiones no-
stras, quas cum hac sua sapientia De-
us congruere vult, sicut ad certas stel-
las nautæ cursus nauium inflectunt, ne
incertis affectuum fluctibus impulsī
atq;

atq; iactati vagemur atq; erremus sine
duce : Non vult enim negligi Deus
considerationem reliquiarum imaginis
suae in homine , & expressum in hac
consilium ipsius & voluntatem. Non
vult ruere homines extra metas , quas
radijs suae sapientiae ipse definiuit , Nec
de hac DEI voluntate aliter iudicat
mens non prorsus Cyclopica aut fera, si-
cut Plato elegantius & verius quam
caeteri, beatitudinis humanae finem sta-
tuit ὁμοίωσιν τῷ θεῷ καὶ τὸ δύνάτορ, id est,
conformitatem cum Deo , quantam ef-
fingere ac praestare viribus suis ad ex-
emplum impressae imaginis homo po-
test.

Ex his reliquijs sapientiae diuinae,
quanquam attenuatis & obscuratis la-
be naturae corruptae , non extinctis ta-
men , sicut aliqui nouo furore conten-
dunt , sunt extractae Leges , quas cum

nomino, non intelligo leges cum norma
diuina pugnantes, qualis illa fuit Syba-
ritarum: Nemo nostrum frugi esto: aut
Scytharum, de parentibus senio con-
fectis, maētandis: aut Lycurgi apud
Spartanos, quæ concedebat pacisci cum
alterius coniuge: Sed cūm aliarum gen-
tium honestas leges, tūm verò in primis
nostras Romanas intelligo, quas affir-
mo esse Dei sapientiam, propositam ge-
neri humano, per eos gubernatores, quo-
rum mentes afflatu commouit & rexit
singulari Deus, vt iusticiæ fontes inqui-
rerent, & ex his perspectis formam &
vsum iusticiæ generi humano demon-
strarent atq; explicarent. Nam ex his
diuinitus patefactis fontibus, vel firmis
demonstrationibus, vel rationibus non
alienis à demonstratione, deriuatæ sunt
atq; detextæ leges Romanæ, & cum
Decalogo consentiunt.

Nec

Deu
hoc
rum
mul
strib
mion
ta le
Sic
ceu
dist
legu
plic
aly
na
mij
tuò
tur
rum
eum
rita

Nec legum tantum sapientiam
Deus aperuit generi humano : sed vt in
hoc mundi systemate cœli & elemento-
rum positus, totamq; causarum seriem
multiplici earundem distinctione eo di-
stribuit atq; contexit ordine, vt subli-
mioribus inferiores, et subiectæ sint cer-
ta lege, & nexu admirando cohæreant:
Sic genus humanum magna ordinum
eiu graduum varietate in certas classes
distinctum coniunxit atq; deuinxit sese
legum nexibus, et alijs vinculis multi-
plicibus, imperijs, in quib: alij præsumt,
alij obediunt suo loco atq; ordine, doctri-
na virtutum, contractibus, iudicijs, præ-
mijs, pœnis. Huic societati adest perpe-
tuò, & ordinem à se constitutum tue-
tur ac munit aduersus furores Diabolo-
rum ac turbulentorum hominum, ad
eum modum, vt excitet ipse, & auto-
ritatis atq; sapientiæ viribus instruat
legum

legum defensores atq; interpretes, qui,
cùm opus est, laxatos disciplinæ nervos,
rursus astringant, incisos restituant.
Et si vel eludatur autoritas, vel impe-
diatur conatus magistratum, ipse fa-
cinorosos mirificis occasionibus ceu in-
nassam illectos & irretitos, rapit ad
supplicia.

Cùm ergò de ordine politico dicitur,
non tantum intueamur distinctos
hominum gradus: sed complectamur
& Deum autorem ordinatæ consocia-
tionis ac fontem legum, & leges ipsas
atq; harum doctrinam, quibus tota ceu
Idea ordinis politici descripta est, &
personas ordinis custodes, quæ præstant,
ne quid turbetur, neue interrumpatur
aut labesiat ac dissoluatur hæc societa-
tis humanæ velut compages. Leges
Oeconomicas & politicas generi huma-
no, vt mirandorum motuum atq; effe-
ctionum

Etio
posu
cau
sona
Et
con
cent
præ
amo
in ca
dolo
con
tur
furo
tuti
hum
nas
uit,
gun
sese
qui

Etionum leges, naturæ Deus ipse im-
posuit: utq; in natura seriem & vires
causarum, sic in societate humana per-
sonarum gradus ac munera discreuit.
Et ut naturam sustentat: sic humanam
conseruat societatem. Nec minus lu-
cent in his ordinationibus prouidentia,
præsentia, sapientia, bonitatis, &
amoris Dei erga nos vestigia, quàm
in cæteris naturæ partibus: etsi pro-
dolor, crebrioribus hæc & tetrrioribus
confusionibus turbantur, quæ excitantur
à Diabolis & hominum malorum
furoribus. Ordinis autem à se consti-
tutiones & causas ostendit generi
humano in ea sapientia, quam in huma-
nas mentes indidit ac velut consigna-
uit, ex qua effulsit lumen sapientia le-
gum. Et tuetur hunc ordinem cum per
se, tum per idoneos homines, quorum,
qui ad gubernacula sedentes, legum vo-
cem

cem sonant & exequuntur, Magistratus : qui his legum vocem declarant, Jurisconsulti sunt.

Hæc Dei beneficia agnoscentes, DEO autori gratias agamus, eumq; oremus, vt concinnatam magna sapientia harmoniam pulcherrimi ordinis, depulsis Diabolis & malorum hominum turbulentis molitionibus discussis, contineat ac fulciat, ne fatiscat ac dilabatur. Foveat & studia doctrinae Legum, & idoneos his constituat interpretes, qui sint veri iustiq; amantes, & alieni à Sophismatum præstigijs. Largiatur & tranquilla tempora studijs, nec barbarie Turcica aut Moscouitica disciplinam & leges deleri, & vastitatem in his terris effici sinat.

Hæc præfatus sum prolixius, vt Iuuentus discat Legum doctrinam pertinere ad politici ordinis conseruationem,

nem, & à Deo ortam esse, Et vt his
commonefactionibus excitata, assuefa-
ciat se ad hæc tanta munera pijs preci-
bus à Deo petenda, ac præstet libenter
reuerentiam atq; obedientiam Legibus
ac legum custodibus, colat doctrinam
Legum, & caueat mala exempla ac
scandala, quibus aut labefactantur aut
dissipantur bonæ constitutiones, ac le-
ges obruuntur. Tales enim commone-
factiones præcipuè in his solennitatibus
repetere conuenit, & nostri ordinis
sunt propriæ, quibus legum cura atq;
explicatio commendata est.

Cùm autem vsitatum sit in his con-
gressibus aliquid dicere, quo vel ad
amorem doctrinæ legum inuitentur Iu-
niores, vel de aliqua doctrinæ parte
erudiantur, vel celebretur memoria eo-
rum, qui præclarum aliquid pro Repub.
gesserunt, aut ex vsu & dignitate Rei-
publicæ

publicæ constituerunt, decreui recitare
historiam Lotharij Saxonis, in qua
cùm multa sint memoratu digna, tùm
hoc præcipuè laudabile est, quod legum
Romanarum doctrinam, temporum in-
iurijs intermissam, è tenebris reduxit
in lucem, atq; ad culturam reuocauit &
vsum, à situ squalloreq; repurgatam.
Incidit ætas eius in turbatissimas res
patriæ, quæ Germania horribiliter di-
stracta, Imperij viribus eneruatis atq;
comminutis, Imperatorum autoritate
labefactata & potentia accisa, Ponti-
ficum Romanorum & Episcoporum
tyrannide confirmata, omnem penè, quæ
reliqua fuit, maiestatem Imperij euer-
terunt. Pontifices enim sceleratè abusi
hac tyrannide, non tantum crudeli su-
perbia, atq; audacia detestandæ impro-
bitatis plena, conculcarunt Imperatores
anathematum fulmine territos, & con-
citatiss

cita
Eton
bel
ciu
dar
bol
san
Et i
hor

pat
gio
No
Imp
Sax
cult
niæ
nat
scop
Ro

citatis in eos subditis, cruentorum edic-
torum promulgationibus, Germaniam
bellis intestinis inuoluerunt, de quibus
ciuili sanguine pene omnes anguli inun-
darunt: Sed etiam furore prorsus Dia-
bolico, cælo bellum intulerunt, decretis
sancitis contra filium Dei, & huius in-
stitutis aut deletis aut profanatis, aut
horribilium Idolorum cultu obrutis.

Sed ad Lotharium venio. Is est
patre Gebhardo, Comite Supplebur-
gio, matre filia Friderici Burggrauij
Norici castri, paupere regno natus ad
Imperium magnum, eo tempore, quo
Saxonia bellis arsit, quæ primùm oc-
cultâ conſpiratione Principum Saxo-
niæ, postea aduersationibus & machi-
nationibus apertis, & illorum & Epi-
scoporum in Germania ac Pontificum
Romanorum incensa, & Pontificibus

B

odia

odia alentibus atq; exasperantibus, longè lateq; grassata, non Germaniam tantùm cædibus, incendijs ac direptionibus deuastarunt: sed & familias totas deleuerunt & Imperij formam mutauerunt. Longa est iniuria, longæ ambages, longa malorum, quæ inde extiterunt, series. Sed causas paucis perstringam.

Vetustissima consuetudine inde usq; à temporibus Constantini Magni obseruatum fuit, vt nulli munus Episcopi vsurpare in orbe Christiano liceret, nisi assensu & autoritate Imperatoris confirmato. De hac consuetudine, cùm Carolus Magnus Imperium Occidentis occupasset, ita inter ipsum & Episcopum Romanum conuenit, vt titulum & autoritatem Oecumenici Romani Episcopus retineret, & procuraret ea, quæ ad res sacras, ministerium scilicet doctrinæ,

doctrinae, & disciplinae Ecclesiasticae
gubernationem pertinerent. Sed ius
constituendi Episcopos veterum Impe-
ratorum exemplo, Carolo & posteris
relinqueretur, Nec vlla vllius, etiam
ipsius Romani Episcopi electio habere-
tur rata, si Imperator non assensisset,
Nec electo liceret aut Synodos Episco-
porum conuocare, aut in rebus vel in
ritibus Ecclesiae mutare quid vel con-
stituere sine consilio & approbatione
Imperatoris. Haec vt expresso consensu
vtrinq; sancita, ita à Carolo posteris,
magno defensa & conseruata sunt stu-
dio, ac seueritate magna, contra Pon-
tifices, qui mox à Carolo haec pacta atq;
conuenta primò callidè arrodere, mox
violenter infringere tentarunt. Cumq;
ad Saxones dignitas Imperij translata
esset, eadem renouarunt Ottones, pri-
mus & tertius. Extat enim insertum

iuri Pontificio decretum, vbi Hadria-
ni primi exemplo, conferre se dicit
Pontifex Ottoni Cæsari potestatem eli-
gendi Papam, constituendi sedem Apo-
stolicam, & Episcopos confirmandi, si-
mulq; pœnam indicit & statuit illis gra-
uissimam, qui non expectato Cæsaris
suffragio Episcopos consecrarent. Hæc
constitutio quantum profuerit ad Ec-
clesiarum & Imperij tranquillitatem,
ostendunt ambitiosa certamina Ponti-
ficum, quæ deinceps secuta, Italiam ob-
iecerunt direptioni peregrinarum gen-
tium: Germaniam consistere & con-
quiescere nunq̃ permiserunt. Certè Gallia
quæ in hac consuetudine nihil immutari
passa est, neq; Episcopis potentiã vllam
cõtra veteres rationes cõcedi voluit, hoc
nomine, quàm nostra Germania multò
fuit beatior & tranquillior. Sed impa-
tenter tulerunt Pontifices hanc serui-
tutem,

tut
om
qu
deb
ca
ma
eni
pro
Et
bus
re
Ep
ren
pos
æp
ma
ma
cu
tu
Im
us

tutem, qua cum præcludi sibi aditum
omnem ad eam potentiam cernerent,
qua sese oppressuros Imperatores confi-
debant, nihil mouere & moliri datis oc-
casionebus destiterunt, quo ius confir-
mandi Episcopos in se transferrent. Id
enim si perfecissent, non fore difficile
prospiciebant, quando vellent, aut ele-
ctionem impedire Imperatorum, de qui-
bus deliberaretur, aut electos, quos fer-
re nollent, repellere, Germania per
Episcopos commota. Cùm autem hanc
rem sæpè tentassent frustra, tandem
post Henrici III. mortem adepti &
ἀφορμὴν rei perficiendæ accommodissi-
mam, & prophasim speciosissimam,
magno demum serioq; conatu in eam in-
cumbere cœperunt. Ardebant odijs mu-
tuis Franci & Saxones ex æmula de
Imperio contentione, quæ odia non pri-
us sanari potuerunt, quàm extirpatis

B 3

radici-

radicitus vtrisque, cum vtrisque sepelirentur. Franci excussis posteris Henrici Aucupis occuparant Imperium. Id Saxonibus & graue erat & acerbum, vt qui non obedire, sed imperare longo tempore & didicerant & consueuerant.

Reliquerat autem Henricus III. impuberem filium Henricum quartum. In hunc conspirant Saxones, & veteribus incitati odijs & irritati nouis iniurijs eorum, qui Imperium tutorio nomine administrabant, vt fit, insolentius, & allecti in spem rei conficiendæ immatura ætate Regis pueri. Horum odia magis magisque inflammabat Otto Bauariæ Dux, origine Saxo, Comes Northemij & dominus terrarum ad Visurgim, quem Henricus, cum paululum adoleuisset, conspirationis & affectati Imperij criminis cōuictum, Ducatu

catu Bauariæ exuerat. Præcipua tunc
fuit potentia in Saxonia Magni &
Hermanni Ducum Saxonie: Ottonis,
de quo dictum est: Ecberti Marchio-
nis Saxonie, qui per Turingiam &
Misniam latè imperitabat: Vdonis
Marchionis Brandeburgensis. Ex hac
Saxonum coniuratione aucti animis
Episcopi, & in spem certam defensio-
nis contra Imperatorem erecti, in eun-
dem etiam cum Romano Pontifice con-
spirant. Accusatur Imperator hæreseos,
ob malè administratas res Ecclesie, &
distributa non idoneis sacerdotia, qui
fuit prætextus maximè plausibilis:
Euocatur Romam ad dicendam cau-
sam, condemnatur ad pœnas, quibus
admissa crimina luat atq; expiet ad li-
mina templorum in vrbe Roma, depo-
sita dignitate ac maiestate Imperato-
ris, totius anni spacio, sed ita, vt prius

sese nudis pedibus ad Pontificis genua
prouoluat. Hæc dum Romæ fiunt, no-
uis edictis Pontificijs turbatur Germa-
nia. Rodolpho Sueuorum Duci, cui
Henrici soror nupserat, mittitur coro-
na cum inscriptione: Petra dedit Pe-
tro, Petrus diadema Rodolpho. Iuben-
tur Saxones Rodolphum sequi.

Imperator re cognita, properat re-
dire in Germaniam, & subito, quantis
potest copijs coactis, Rodolpho oc-
currit. Quinto prælio victum ad
Mersburgum & grauitè sauciatum
profligat ex acie: Vbi cùm Rodolpho
iam expiraturo, dextra quam in prælio
amiserat, allata esset, nimis serò scelera
& perfidiam Pontificum detestatus:
Hæc (astantium Episcoporum agmen
allocutus) inquit, dextra est, qua Im-
peratori iuramento promissam fidem
confir-

confirmavi. Hæc violata à me, vobis
instigatoribus, fidei argumentum &
nefarie perfidiæ vestræ testis est.

Ostendit Deus in hac Tragœdia,
illustribus summorum Principum ex-
emplis, adesse se legitimis Magistrati-
bus, hosq̃ tegere ac tueri, & reprime-
re iniustas ac seditiosas molitiones, iux-
ta dictum: Qui gladium acceperit,
gladio peribit. Deinde non oriri &
interire, nec consistere Imperia casu,
sed seruari ac mutari diuinitus. Deni-
q̃ veram esse regulam, quam tradit fi-
lius Dei, Vt Reges gentium dominen-
tur: Ministri verbi non teneant Im-
peria politica. Dederunt enim pœnas,
quotquot consiliorum seditiosorum fue-
runt autores & socij ex vtroq̃ ordine
politico & Ecclesiastico. Nam & in
autores Pontifices scelera redierunt

B 5 sua,

sua, & præcipuis Saxonum familijs
extinctis, deuenerunt principatus ad
alienos. Cum enim reparatis viribus à
Rodolphi interitu, Hermannum quen-
dam Imperatorem delegissent, quem
Lotaringum alij, alij Saxonem fuisse
prodiderunt, & hoc in oppugnatione
cuiusdam oppidi, lapidis ictu miserè
perempto, spem regni fecissent Eche-
rto Marchioni Saxonie, qui Ecclesiam
Naumburgensem condidit, Vincente
fortuna Imperatoris, quanq̃ afflicti,
frustra bellum instaurarunt. Cecidit
in his bellis Otto Dux ad Visurgim,
cum filijs, Conrado & Henrico Crasso.
Ducum Saxonie stirpem clausit ma-
gnus Dux Saxonie, squallore & sor-
dibus carceris consumptus. Ecardo
filio Ecberti Marchionis Saxonie, in
molendino, non procul à Brunsviga
oppresso & iugulato, concidit poste-
ritas

ritas Henrici Aucupis. Vdone à Pri-
mislao Obotritorum regulo pulso, &
posteritate eius extincta, peruenit
Marchia Brandeburgensis ad Alber-
tum vrsu. Interfectus est & Lotha-
rij pater Gebhardus comes.

Nec satis fuerat Pontificibus, ali-
enos ad seditionem sollicitasse, nisi etiam
ex Imperatore natos filios, Conra-
dum primum, moxq; eo mortuo &
Henricum ad societatem belli, contra
patrem perpulissent, qui, ne inultos
ferrent parricidij conatus, statutas ex-
pressis quarti præcepti comminationi-
bus pœnas persoluerunt. Nudata ergo
ad hunc modum Saxonia Principibus,
cum Marchiam Misnensem Henricus
Pater attribuisset Thimoni Bithiniæ
domino, conditori stirpis Marchio-
num Misniæ, Filius, qui se cum Sa-
xonibus contra Patrem coniunxerat,
vt

vt partam obsequijs beneuolentiam do-
nationibus confirmaret, creat Ducem
Saxonie Lotharium, & concedit, vt
simul teneret, quæ à coniuge filia Hen-
rici Crassi, quæ item à socru, sorore
Echardi Marchionis accesserant. Ita
Lotharius beneficio & concessione
Imperatoris, totam complexus Saxo-
niam, ex fortuna tenui ad potentiam
amplam & illustrem euectus est. Sed
non longa nec durabilis fuit hæc à non
bonis orta principijs, amicicia. Nam
cùm iisdem postulatis Pontificum
Henricus filius aduersaretur, quæ pa-
ter detrectarat, nouis incitationibus
Pontificum coniunctione dissoluta,
bellum recrudit, in quo cùm Lotha-
rius Pontificias partes defendens co-
pias Henrici quinti deleuisset, Impera-
tor à fortuna destitutus & fractus ac
defatigatus pertinaci improbitate Pon-
tificum,

tifi
si e
tan
sta
pru
dis
prin
luti
Tan
Po
&
De
ac f
Eta
Po
fibi
tion
fect
tege
de J
xiss

tificum, tandem de suo iure cessit. Et
si enim princeps fuit non cōtemnendus,
tamen neq; animi magnitudine atq; con-
stantia neq; industria militari, nec civili
prudentia, neq; successu in rebus geren-
dis, patri par fuit, qui, vt maximè in
prima etate liberius vixerit ac disso-
lutius, vt fuit educatus indulgentius:
Tamen non licuit propterea turbare
Pontificibus Imperij tranquillitatem,
& vetera ac necessaria iura conuellere.
De quibus, quod dimicavit constanter
ac fortiter, non multò clementius tra-
ctatur in historijs, ab adulatoribus
Pontificum, quàm ab ipsis est Ponti-
ficibus exagitatus. Sed cùm ab ambi-
tione & crudelitate Pontificia pro-
fectas causas, ne ipse quidem scriptores
tegere prorsus ac dissimulare possint,
de scriptis eorum respondeo, quòd di-
xisse Leones, in fabulis est, visa sta-
tua,

tua, in qua Leonem homo strangula-
bat, Aliter hanc luctam expressuros
fuisse Leones, si sculpere didicissent.
Fuit omnino Henricus quartus, vnus
ex summis bellatoribus, qui cum sex-
agies bis, acie conflixerit, sæpius
Victor quàm victus, fœliciter & ex-
ternos hostes repressit, & domesticos
motus compressit. Nec cum Pontifi-
cibus de lana caprina contendit, sed de
re summa, qua concessa, ruituram Im-
peratorum autoritatem, & maiesta-
tem Imperij collapsuram prospiciebat,
sicut res docuit. Has Pontificum ar-
tes & machinationes nefarias ac scele-
ratas, & ab Episcoporum munere alie-
nissimas, parasiti ipsorum alto pre-
munt silentio, tantum Tragicè exag-
gerant, si quid vel Rege puero, à tuto-
ribus, vel ab ipso iuuenilibus annis pec-
catum est, de quibus, cum cesserit &
seuitiæ

Jæn
eum
diti
qua
red

rum
ad
acri
tun
nidj
met
cys
imp
tu
Chr
aus
rius
riur
los

*Sæuitiæ & censure Pontificum, cur
eum crudeliter persequi, cur omnia se-
ditionibus miscere, vt extorquerent
quæ flagitabant, non destiterunt? Sed
redeo ad Lotharium.*

*Henrico quinto mortuo, Episcopo-
rum consilio, deposcitur atq; euehitur
ad Imperium hic noster Lotharius, vir
acris, industrius, iustus, sapiens, for-
tunatus: Sed qui Pontificiæ tyran-
nidj nimium concessit & indulgit seu
metu seu superstitione, quæ ab his ini-
cijs, eò vsq; progressa est audaciæ atq;
impudentiæ, vt non contenta principa-
tu Ecclesiæ, Monarchiam etiam orbis
Christiani appetere ac tentare fuerit
ausa, & conata sit opprimere. Lotha-
rius ergò plurimorum suffragijs Impe-
rium consecutus, occupata contra æmu-
los Suenos Germania auxilio generi
Henrici*

Henrici Leonis Ducis Bauariae, & hostibus terrore potentiae potius, quam praelio deuictis, primum in patria sese confirmat. Mox & Italia potitus, cum videret vtrique necessariam esse pacem, hoc agit ante omnia, vt vtraque longis ac diuturnis bellis, ceu nauim procellis quassatam ac fatiscentem reficiat atque instauret, omnibus bellorum causis praecisis. Id perfecit sublatis in Italia Pontificum dissidijs, & ex Apulia pulso Rogerio Siciliae rege: In Germania Boiemorum tumultibus sedatis, & reconciliatis animis, qui mutuis adhuc flagrabant odijs, ex recenti civilium bellorum memoria, sicut Athenas restituit Thrasybulus sancita amnistia. Sed pacem in Italia non fore diuturnam arbitratus, in tanta & Legum dissimilitudine & iudiciorum diuersitate, quam peregrinarum gentium commixtiones

xti
ven
cell
de c
eme
ber
tor
nion
He
nop
gub
cos,
ex
Fra
de p
ger
is er
sit
tra
gru
&

xtiones inuexerant, ideò cum secundo
venisset in Italiam, iam senex & ante-
cellens autoritate ac potentia, deliberat
de constitutione iudiciorum & Legum
emendatione. Adhibetur ad eam deli-
berationem Irnerius, qui in Italia, au-
toritate, & prudentiæ ac iusticiæ opi-
nionem excelluerat inde usq; à temporibus
Henrici quinti, quod, cum Constanti-
nopoli didicisset Leges Romanas, & in
gubernatione esset, sæpè ritus barbari-
cos, in successionibus & alijs negocijs,
ex Gottorum, Longobardorum &
Francorum consuetudinibus reliquos,
de præscripto Romani iuris aut corri-
geret aut moderaretur. Consultus
is ergo, ostendit Lothario, quantum
sit allatura boni Imperio & publicæ
tranquillitati, eadem vox legum, con-
gruens rationi, & iusticiæ conformis,
& hortatur Imperatorem, vt mandet

C   Iudicibus

Indicibus suis, ut de causis decernant
ac pronuncient ex iure Romano. Ne
verò desit illius copia, profert ex Bi-
bliothecis libros scriptos, & ut exco-
latur ac notum fiat, suadet, ut Bono-
nie veteri more, aperiatur schola Iuris
consultorum. Ibi enim Theodosius
Imperator, Legum interpretes collo-
carat, hoc, ut opinor, consilio, ut qui
sequi aulas antea & castra Imperato-
rum consueuerant, legum Doctores,
postea certo in loco & doctrinam pro-
fiterentur, & de iure interrogati re-
sponderent. Quo consilio in Germa-
nia Camera iudicium, sicut apud Græ-
cos Amphictyonium institutum memi-
nimus. Repetit Imperatori longa nar-
ratione originem & antiquitatem Iu-
ris Romani, cuius initia populus Ro-
manus, ut natura horridior & asue-
tus ac deditus bellis, acceperit à culti-
ore

ore gente Græca, cum studijs humani-
tatis. Commemoratur, quales eodem
tempore Respub. alibi floruerint. Ut
Carthaginensis Imperij æmula, arma
Romana exercuerit, & in ea gente
virtutem atq; industriam bellicam au-
xerit atq; acuerit. Attica verò, Rho-
dia & Massiliensis, quæ Phocensium
in Ionia, colonia fuit, vt ingenia Ro-
mana emollierint paulatim & flexe-
rint, eloquentiæ & sapientiæ studijs
traducta ad humaniorem viuendi ra-
tionem. Ut leges Romani suas per de-
cemuiros colligi ac conscribi curaue-
rint, cum ex Atticis legibus Solonis,
tùm ex alijs Græcarum Urbium con-
stitutionibus, vt ex legibus Zaleuci
apud Locros, Charondæ apud Thu-
rios. Ex his demum, quomodo leges
duodecim tabularum, pluribus, quæ ad
Rempublicam pertinerent intextis,
C 2 conflata,

conflatae, & exemplo Atheniensium
harum interpretes fuerint constituti,
qui leges enarrarint, & consulti de iure
pronunciarent. Denique quomodo his
initijs creuerit studium Legum, & pro-
pagatum sit atque conseruatum Romae,
in Beryto, Constantinopoli, & tandem
in Italia Bononiae usque ad Gothicas &
Longobardicas irruptiones, quibus op-
pressa vox Legum conticuerit, & de-
suerit usus earum atque cultura. Hae-
c dum recenset, exaggerat & recentes
dilacerationes Italiae, quas pepererant
bella Henrici III. & quantum pub-
licis dissidijs dirimendis ac sopiendis, re-
stitutio iuris Romani profutura sit, de-
monstrat. Placuit sapienti Imperatori
consilium Irnerij, cumque deesset lector,
ipse iam aetate grandis ad scholas redit,
& docendi laborem suscipit, ut posteri-
tati consulat. His initijs instaurata Le-
gum

gum doctrina paulatim in alias atq; ali-
as Italiae vrbes, indeq; in Galliã & tan-
dem in Germaniam propagata est, quæ
quantum lucis attulerit controuersijs
dubijs, quantum opis Rebuspub. expo-
nere nimis foret longum. Cõstitutis hoc
modo rebus in Italia, Lotharius redi-
turus in Germaniam, per Tridentinam
Vallem, Veronæ morbo corripitur, quo
tandem in itinere extinctus est, cum
ante iter Italicum amisso filio & mas-
cula prole desperata, Henricum Leo-
nem Bauarum Saxonie Ducem, atq;
illius partis hæredem: Alterum gene-
rum Ludouicum, cuius auum Ludoui-
cum Barbatum Conradus Saliquus co-
mitem in parte quadam Turingiæ fece-
rat, totius Turingiæ & Hassiæ vicina
comitem prouincialem instituisset. De-
cessit autem anno Imperij 13. Salutis
nostræ 1140.

C 3

In

In huius gubernatione duo præcipue opera Principi conuenientia & laude digna sunt, quòd pacem Germaniæ & Italiæ reddidit, & restituta legum doctrina, formam iudiciorum emendauit. Hæc beneficia vt maxima sunt, sic grata commemoratione ea nos celebrare decet.

Cumq; gratitudo duas complectatur virtutes: Veritatem, quæ agnoscit vnde profecta sint beneficia & autorem celebrat: & iusticiam, quæ se obligat ad mutua officia, agnoscamus & nos Lotharium fuisse vnum inter salutare Principes generis humani, cui Italia quanq; externo & peregrino, tamen eam tribuit laudem, vt post Carolum Magnum à nullo ex Imperatoribus se maioribus beneficijs affectam esse profiteatur. Et DEO agamus gratias, quòd

quòd & talem dederit Germaniæ Prin-
cipem, & per hunc Legum doctri-
nam, vsum & auctoritatem restituerit,
precemurq; ardentibus votis, vt hæc
sua dona conser-

uet.

FINIS.

C 4

Decanus

ci-
nu-
nie
um
da-
nt,
lea

ta-
cit
to-
bli-
G
lu-
ta-
en
um
se
ro-
us,
òd

DECANVS COL
LEGII IVRISCONSVL

torum in Academia Vuitebergensi,

Iohannes Schneide weim I. V. Do-

ctor S. D. Lecto-

ri.

Vtilissimum est assuefacere
mentes, vt sæpè cogitent de
Legum fontibus, ac neces-
sario earum vsu, & vt to-
rum ordinem politicum venerentur, &
pijs precibus conseruationem eius à Deo
petere discant. Primùm enim noticiæ
naturales, quæ discernunt rectum à non
recto, & similes aliæ sententiæ nobis-
cum nascentes, sunt illustria testimonia
de Deo & de prouidentia. Ostendunt
enim naturam humanam non casu ex
Democriti atomis confluisse, sed ma-
gna arte & sapientia conformatam esse

à crea-

Hæ cogitationes sæpè repetitæ
confirmant assensionem de Deo & de
prouidentia, & abducunt mentes à
Cyclopicis opinionibus, & prosunt ad
disciplinam, excitant & alunt amo-
rem Legum & ordinis politici. Cùm
enim cernunt animi leges esse riuulos
deriuatos ex æterna Dei sapientia, &
conseruationem societatis humanæ ac
pœnas sceleratorum esse opera DEI,
concupiunt amorem & reuerentiam er-
ga leges, & obediendi legibus studi-
um, seq̃ ad tuendum omnibus officijs
ordinem politicum, de legum præscri-
pto incitant & flectunt.

Syracidis dictum illustre est :
Ανὴρ σοφὸς οὐ μισήσκει νόμον, δὲ ὑποκρινόμε-
νος ἐν αὐτῷ, ὡς ἐν καταγίδι πλοῖον.
Id est : *Vir sapiens non odit legem, Qui
verò est hypocrita in ea, est velut in
tempestate*

tempestate cymba, id est, simulator, qui
non verè assentitur voci diuinæ, qui
legem putat fabulam esse astutè exco-
gitatam ab hominibus pacis causa, aut
vt Hippias apud Platonem: τὸ γὰρ νόμον
καὶ οὐκ ἀεὶ διαζόμενον τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὴν
φύσιν, eò quòd vagabundas hominum
cupiditates frenet ac coherceat, Is erit
vt cymba in tempestatibus, iactabitur
fluctibus cupiditatum & Diabolorum
impulsionibus, & tandem sine consola-
tione ruet in exitium æternum, vt ru-
unt Tyranni, qui sic sentiunt, vt in Tra-
gædia dicitur:

Sanctitas, Pietas, Fides
Priuata bona sunt, quâ iuuat Reges
eant.

Vt autem conseruetur legum auto-
ritas, & ad cognitionem doctrinæ le-
gum, inuitentur & adducantur Iunio-
res,

res, sapienti grauiq̄ consilio institutum
est, vt in Academijs sonet vox legum,
& per idoneos interpretes enarretur.
Deinde vt rectè eruditi, & quorum
eruditionem & sapientiam spes est vsui
futuram esse publicæ gubernationi in
demonstrandis ac declarandis iusticiæ
fontibus, ornentur testimonio publico.

Cùm ergò in Academia nostra
multos annos operam dederit doctrinæ
Iuris, vir eruditione & virtute præ-
stans **VICTOR OTTINGVS**
REVALIENSIS, cum magna
laude eximiæ diligentie, & profectu-
um suorum, cùm sæpè aliàs, tum secun-
dum leges & instituta scholæ nostræ
hisce diebus eximium ediderit speci-
men publicæ & priuatim, & confida-
mus magnū eius in doctrinæ propaga-
tione & gubernatione iusticiæ, quæ re-
git

git & continet Imperia, politias &
iudicia, vsum futurum esse, decretum
est Collegij nostri sententia, vt confe-
rantur ei insignia Doctōratus in vtroq;
Iure solenni & publica renunciatione.
Huic renunciationi destinata est dies
3. Febr. Id significare publicè volui.

Hortor autem Scholasticos no-
stros, vt eo die in templo Arcis conue-
niant frequentes, cū vt declarent su-
am erga Deum pijs precibus gratitu-
dinem: reuerentiam verò erga doctri-
nam legum tanquàm rem sacram à Deo
profectam, ac prouidentiae diuinæ be-
neficio consistentem, quæ societatis hu-
manæ neruus est præcipuus, sine quo
aut tyrannidem beluinam, nullis in-
clusam carceribus, aut Anarchiam ty-
rannide deteriorem dominari necesse
sit:

fit: tūm, vt ostendant se amare ac ve-
nerari hos publicos congressus, qui pre-
cum & vtilium commonefactio-
num causa celebran-
tur.

VVITEBERGÆ
EX OFFICINA HÆREDVM
GEORGII RHAVV,
M. D. LXL

Des
pre
io

M V

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

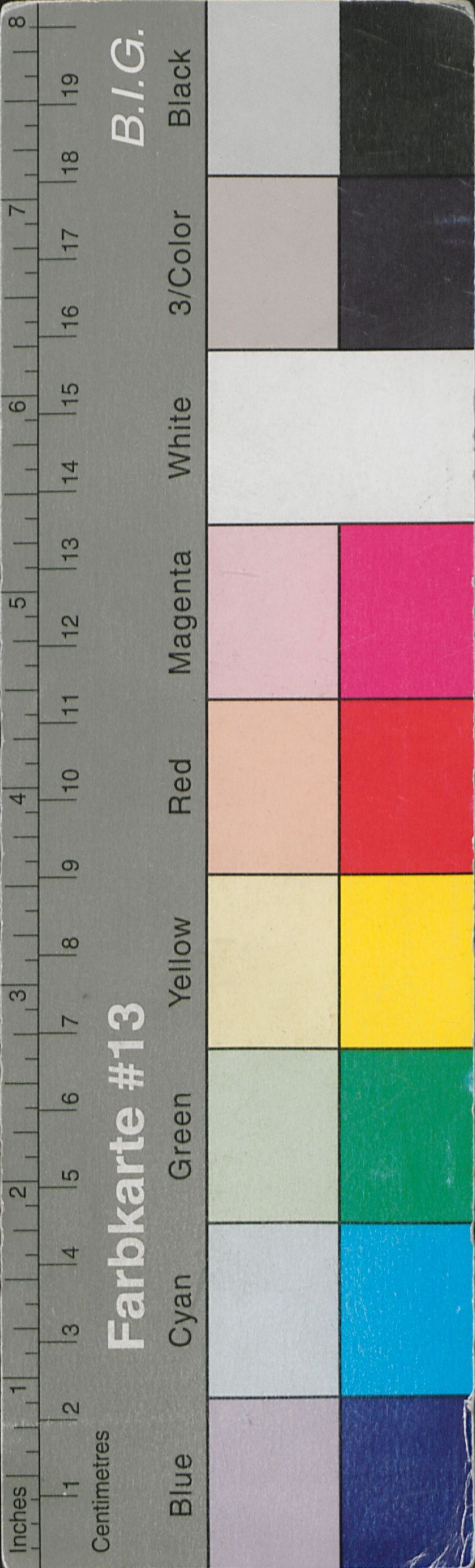
Faint, illegible text in the lower middle section of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

ax 11 1768

M.C.

Q.k. 122, 2.

Orat. Weimb. T. V. p. 423. 17550.

ORATIO
DE LOTHARI
SAXONE,

RECITATA A CLA-
RISSIMO VIRO IOHANNE
SCHNEIDEVVEIN I. V. DO-
ctore, & Professore in Academia
Vuitebergensi, cum insignia Doctora-
tus in vtroq; Iure conferret doctrina &
virtute praestanti viro VICTORI
OTTINGEN Reualiensi, Die
3. Februarij, Anno Domi-
ni 1561.

WVITEBERGÆ
EX OFFICINA HÆREDVM
GEORGII RHAVV,
M. D. LXI.

(X 7997893)

